

РЕШЕНИЕ

№ 3886

гр. София, 10.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав,
в публично заседание на 18.05.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Татяна Жилова

при участието на секретаря Елена Георгиева, като разгледа дело номер **9771** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.145-178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 79, ал.10 от Закона за храните (ЗХ).

Образувано по жалбата на [фирма], подадена от управителя В. К., срещу Заповед за отказ от вписване на хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване №РД1101846 от 11.08.2021г., издадена от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ).

С оспорения административен акт е отказано вписването на хранителната добавка „А. плюс П.“ в регистъра по чл.24, ал.1 от ЗХР - национален регистър на бизнес операторите, обектите за производство, преработка и/или дистрибуция на храни и на хранителните добавки и храните, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване по чл.24 - поради това, че хранителната добавка, съдържаща сладък пелин, представлява нова храна по смисъла на Регламент (ЕС) 2015/2283 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година относно новите храни и не е включена в списъка на Съюза за новите храни.

Жалбоподателят [фирма] оспорва административния акт като незаконосъобразен. Твърди, че билката сладък пелин е позната отдавна, като България е една от четирите страни в света, в които тя има най-голяма популация. Сочи, че пелинът традиционно се използва в хранително-вкусовата индустрия в България, както и че на пазара се предлагат много добавки и чайове, съдържащи сладък пелин.

Счита, че административният акт не е мотивиран в достатъчна степен, тъй като не е посочено конкретно в коя категория по чл.3, пар.2 от регламента попада храната.

Ответникът – изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните, чрез пълномощника си юрисконсулт З. В. оспорва жалбата. Счита, че са изяснени напълно фактическите основания за отказ на вписването и не са допуснати нарушения при издаването на заповедта. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

СЪДЪТ, след преценка на събраните по делото доказателства, прие за установено следното:

Жалбата е процесуално допустима. По същество жалбата е неоснователна.

От приложената към делото административна преписка и събраните доказателства от фактическа страна се установява следното:

Производството пред административния орган е започнало във връзка със Заявление за пускане на пазара на хранителна добавка и/или храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване с вх.№17373/29.07.2021г., подадено от жалбоподателя. Продуктът включва две съставки: 150 мг екстракт от корен на род змиярник (*arum orientale*) и 200 мг екстракт от стрък на сладък пелин (*A. annua*). Според обозначението на етикета хранителната добавка е предназначена за активна имунна защита, като подпомага вродения имунитет.

Административният орган е направил справка в списъка на ЕС на новите храни и е установил, че растението сладък пелин (*A. annua*) и всички продукти, към които се добавя като съставка, не са одобрени като нова храна. Позовавайки се на чл.94 от ЗХ, на основание чл.79, ал.9, т.2 от ЗХ административният орган е отказал вписването на хранителната добавка в регистъра по чл.24 от ЗХ.

Пред съда жалбоподателят представя копие от страница от книга (без посочено заглавие, за която се твърди, че е издадена през 1972г. от издателство „Наука и изкуство“ с автор д-р Н. С., който е автор на следните енциклопедични издания „Нашите лекарствени растения“ - 1 и 2 част, „Нашите лечебни и благоуханни растения: билково дело“) относно разпространението и употребата на билката сладък пелин. Доколкото доказателството не е оспорено от страните, може да се приеме, че представената страница е от някоя от посочените книги, издадени през 1972- 1973г. От представения откъс от книгата се установява, че сладкият пелин се използва вътрешно за подобряване на храносмилането и външно при кожни заболявания във вид на компреси. В парфюмерийната, сапунената и ликьорената промишленост се използва етеричното масло от сладък пелин.

Жалбоподателят представя също разпечатка от електронното издание R. B. G. K. – P. of the W. O. <http://powo.science.kew.org/taxon/urn:I.org:names:304416-2>, в което България е посочена като една от четирите страни в света (наред с И., Турция и В.), където вирее билката сладък пелин.

Жалбоподателят представя разпечатка от сайтовете за онлайн търговия A..fr (А. Франция) и A..de (А. Германия), в които се предлагат продукти, съдържащи сладък пелин. От представените изображения на продуктите не може да се установят производителят и датата на производство както и дали продуктите са одобрени за употреба в ЕС и са включени в списъка на хранителните добавки.

Жалбоподателят представя и списък с интернет страници, произхождащи от

българското интернет пространство – обозначени с домейни .bg и .com, чрез които се предлагат също продукти, съдържащи сладък пелин. Както и при разпечатките от А., от списъка с тези страници също не може да се установи какви храни точно се предлагат, от кога и дали са разрешени вече в ЕС.

По делото е прието заключение по съдебно-фармакологична експертиза, което се цени от съда като добросъвестно, компетентно и обективно. Вещото лице дава заключение, че няма данни за използването на сладкия пелин в храни и хранителни добавки в значителна степен преди 1997г. Билката е действително позната отдавна и е използвана в чайове и отвари, при които количеството, което приема човек е значително по-малко от екстракта в хранителната добавка. Вещото лице е извършило и справка в списъка на ЕС за нови храни, при която не е открило запис за храна, съдържаща сладък пелин в посоченото количество.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните изводи:

1.Административният акт е постановен от компетентния административен орган по чл.79,ал.9 във връзка с ал.1 от ЗХ.

2.Актът е постановен в писмена форма и в него са посочени фактическите и правните основания за издаването му, с което той отговаря на изискванията за форма и съдържание на акта.

3.При издаването на акта не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Съдът споделя разбирането, че съществено е това процедурно нарушение, което влияе на формирането на волята на административния орган и което, ако не беше допуснато, би променило крайния резултат. Представител на жалбоподателя не е присъствал на извършената проверка в списъка на ЕС за новите храни, с административната преписка няма представени протокол или друго доказателство за извършената проверка. Доколкото обаче списъкът на ЕС за новите храни е публичен, непредставянето на доказателства за извършената проверка не е съществено нарушение, тъй като не накърнява правото на защита на жалбоподателя, който също има възможност да се запознае със списъка. Отделно от това, липсата на вписани в списъка на ЕС одобрени храни/хранителни добавки, съдържащи сладък пелин, не се оспорва от жалбоподателя, а и се потвърждава от заключението на експертизата.

4.Актът е постановен в съответствие с материалноправните разпоредби на закона. Законосъобразността на акта се преценява въз основа на фактите, които съдът приема за установени по-горе в изложението.

Съгласно императивната разпоредба на чл. 94, ал.1 от ЗХ пускането на нови храни на пазара се извършва след разрешение и включване в списъка на Съюза на новите храни по реда на Регламент (ЕС) 2015/2283 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно новите храни, за изменение на Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1852/2001 на Комисията (ОВ, L 327/1 от 11 декември 2015 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) 2015/2283".

Следователно същественият въпрос за правния спор е дали заявената хранителна добавка може да се определи като нова храна.

Легалната дефиниция за „нова храна“ се съдържа в чл.3, пар.2 от Регламент 2015/2283. За да бъде определена една храна като нова, тя трябва да

отговаря кумулативно на следните предпоставки: 1) да не е била използвана за консумация от човека в значителна степен в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г., независимо от датите на присъединяване на държавите членки към Съюза, и 2) да попада поне в една от следните десет категории, изброени в регламента.

В административния акт ответникът не е посочил в коя категория попада заявената хранителна добавка. Предвид ноторно известния факт, че сладкият пелин е диворастящо растение билка – което се сочи и от жалбоподателя, и от експертизата – хранителната добавка попада в следната категория: iv) храна, съставена, изолирана или произведена от растения или части от тях, освен когато тази храна има история на безопасна употреба в рамките на Съюза и е съставена, изолирана или произведена от растение или сорт от същия вид, получен чрез: традиционни посадъчни практики, използвани за производството на храна в Съюза преди 15 май 1997 г., или нетрадиционни посадъчни практики, които не са били използвани за производството на храни в рамките на Съюза преди 15 май 1997 г., когато тези практики не водят до значителни промени в състава или структурата на храната, като засягат нейната хранителна стойност, метаболизъм или ниво на нежелани вещества.

Втората предпоставка от регламента е безспорно налице. За да се приеме, че хранителната добавка няма характер на нова храна, трябва да се установят факти, обратни на посочените в първата препоставка – че хранителната добавка е била използвана за консумация от човека в значителна степен в рамките на Съюза преди 15 май 1997.

В преамбюла на Регламент 2015/2283, рецитал 19, е посочено, че преценката за това, дали в рамките на Съюза дадена храна е използвана за консумация от човека в значителна степен преди 15 май 1997 г., следва да се основава на информацията, предоставена от стопанските субекти в хранителната промишленост, и при необходимост да бъде подкрепена с друга информация, която е налична в държавите членки. Стопанските субекти в хранителната промишленост следва да се консултират с държавите членки, ако не са сигурни за статута на храната, която възнамеряват да пуснат на пазара. Когато липсва информация за консумация от човека преди 15 май 1997 г. или наличната информация е недостатъчна, за събирането на такава информация следва да се въведе опростена и прозрачна процедура с участието на Комисията, държавите членки и стопанските субекти в хранителната промишленост – такава процедура по консултиране и събиране на информация е предвидена в чл.4 от регламента.

Представените от жалбоподателя доказателства освен че не установяват датата на употреба, са само от сайтове за търговия и не отговарят на изискването да предоставят информация от стопанските обекти в хранителната промишленост. Липсва събрана достатъчно информация за консумация в значителна степен на хранителната добавка. Не е проведена и процедура по консултиране с Комисията дали хранителната добавка попада в приложното поле на регламента. Тъй като обратното доказване, което е в тежест на жалбоподателя, не е проведено, се налага изводът, че заявената хранителна добавка, съдържаща 200 мг сладък пелин, не е била консумирана от човека в значителна степен преди 15 май 1997 г. - следователно отговаря на характеристиките за нова храна и попада в приложното поле на регламента, към който преpraща и нормата на чл.94, ал.1 от ЗХ.

5.Оспореният административен акт е в съответствие с целите на ЗХ, дефинирани в чл.2, да бъде гарантирана висока степен на защита на здравето и

интересите на потребителите по отношение на храните и да се осигури прилагането на правото на Европейския съюз и националните мерки в областта на храните.

За защита на здравето на потребителите, регламентът в чл.7 дефинира общите условия за включване на нови храни в списъка на Съюза, първите две от които са храната да не крие риск за потребителя с оглед на наличните научни доказателства и да не го въвежда в заблуда. Именно поради това обстоятелството, че билката сладък пелин сама по себе си е позната отдавна, няма значение. За преценка дали хранителната добавка, съдържаща тази билка, отговаря на изискванията за безопасност трябва да се вземат предвид количеството от билката, което човекът ще приеме с една доза, както и дали посоченото на етикета действие отговаря на наличните научни доказателства. Само тогава целта на закона да гарантира безопасността на храната ще бъде постигната. По делото не са представени никакви научни доказателства за влиянието на билката, в съдържимото в хранителната добавка количество, върху имунната система на човека и при интензивно мускулно натоварване.

Не се установяват основанията по чл.146 от АПК за отмяна на административния акт като незаконосъобразен. По тези съображения той се оставя в сила, като жалбата срещу него се отхвърля.

При този изход на спора разноските са в тежест на жалбоподателя. На основание чл.143, ал.3 от АПК жалбоподателят следва да заплати на ответника разноски за процесуално представителство в размер на 100 лева съобразно чл.24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, приложима във връзка с чл.37 от Закона за правната помощ.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 38-ми състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на [фирма], подадена от управителя В. К., срещу Заповед за отказ от вписване на хранителна добавка/храна, предназначена за употреба при интензивно мускулно натоварване №РД1101846 от 11.08.2021г., издадена от изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

ОСЪЖДА [фирма] да заплати на Българската дирекция по безопасност на храните разноски в размер на 100 (сто) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба, подадена чрез Административен съд София-град в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ:

